



ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ  
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ



ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ  
ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ

# Τουρισμός και Βιώσιμη Ανάπτυξη

**Γεώργιος Πετράκος**

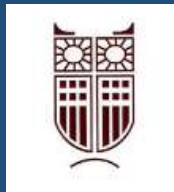
Καθηγητής Ποσοτικών Μεθόδων και Η/Υ  
Γενικός Διευθυντής ΙΤΕΠ



Αθήνα, Νοέμβριος 2022

# Η Βιώσιμη Ανάπτυξη

Η Διακήρυξη του Ρίο (1992) ορίζει τη βιώσιμη ανάπτυξη ως εκείνη την ανάπτυξη που ικανοποιεί τις ανάγκες της παρούσας γενεάς χωρίς να υποθηκεύει ή να περιορίζει την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιούν τις δικές τους ανάγκες.

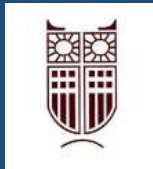


# Οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης είναι:



# Η Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη

Αφορά στον Τουρισμό λαμβάνει πλήρως υπόψη της τρέχουσες και μελλοντικές **οικονομικές, κοινωνικές** και **περιβαλλοντικές** επιπτώσεις, καλύπτοντας τις ανάγκες των επισκεπτών, της τουριστικής βιομηχανίας, του περιβάλλοντος και των κοινοτήτων υποδοχής.



# Βιώσιμος Τουρισμός

# Sustainable Tourism

- βελτιστοποιεί τους περιβαλλοντικούς πόρους που χρησιμοποιεί
- προστατεύει την περιβαλλοντική κληρονομιά και τη βιοποικιλότητα.
- σέβεται την κοινωνικο-πολιτιστική αυθεντικότητα του προορισμού φιλοξενίας
- διατηρεί τα τοπικά ήθη και έθιμα και τις παραδοσιακές αξίες
- συμβάλλει στην διαπολιτισμική κατανόηση και ανεκτικότητα.
- εξασφαλίζει μακροπρόθεσμα κοινωνικο-οικονομικά οφέλη όπως σταθερή απασχόληση και εισοδήματα για τις τοπικές κοινωνίες των προορισμών
- Συμβάλλει στην καταπολέμηση της φτώχειας.

# Δείκτες Βιωσιμότητας Τουρισμού

*Κι επειδή αν δεν το μετρήσεις δεν μπορείς να το διαχειριστείς, δημιουργήθηκαν ειδικοί δείκτες για τη μέτρηση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης που καλύπτουν τις τρεις διαστάσεις της βιωσιμότητας*



# Βιώσιμος Τουρισμός

## Διαστάσεις - Δείκτες - Πρακτικές



Εφαρμογή πρακτικών για τη δημιουργία πράσινων κτιρίων και την ελαχιστοποίηση των εκπομπών CO2

**ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ**



Προαγωγή της επιχειρηματικής αριστείας και διατήρηση υψηλού ηθικού επιπέδου

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ**



Συνεργασία με την τοπική κοινωνία και εφαρμογή δράσεων εταιρικής κοινωνικής ευθύνης

**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ**



# Δείκτες Βιωσιμότητας της Ελληνικής Ξενοδοχίας

**Ενδεικτικά Αποτελέσματα των  
Δειγματοληπτικών Ερευνών  
του ΙΤΕΠ**

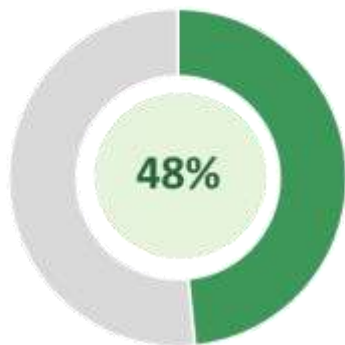




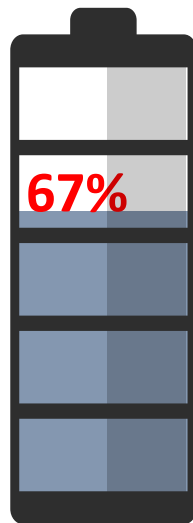
# Ενεργειακή Διαχείριση 2015 - 2019



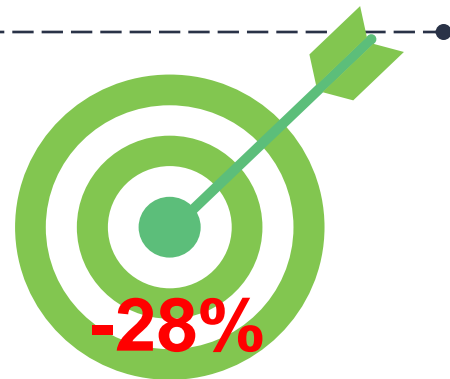
# Ενεργειακή Κατανάλωση και Στόχοι Μείωσής της στα ξενοδοχεία πανελλαδικά – 2019



του **συνολικού** ξενοδοχειακού δυναμικού κάνει καταγραφή της κατανάλωσής του



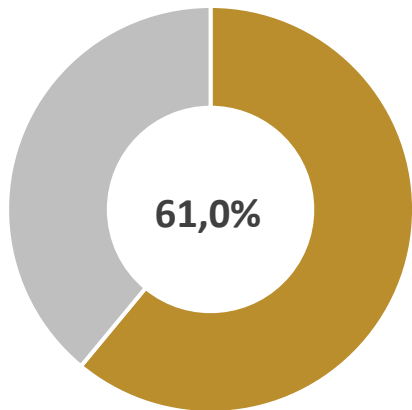
**67%** του **συνολικού** ξενοδοχειακού δυναμικού θέτει στόχο για μείωση της κατανάλωσης ενέργειας



είναι το μέσο ποσοστό μείωσης της ενεργειακής κατανάλωσης που θέτει ως στόχο η πλειονότητα των ξενοδοχείων της χώρας, ανεξάρτητα από τη λειτουργία τους.



# Επενδύσεις σε δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας\*

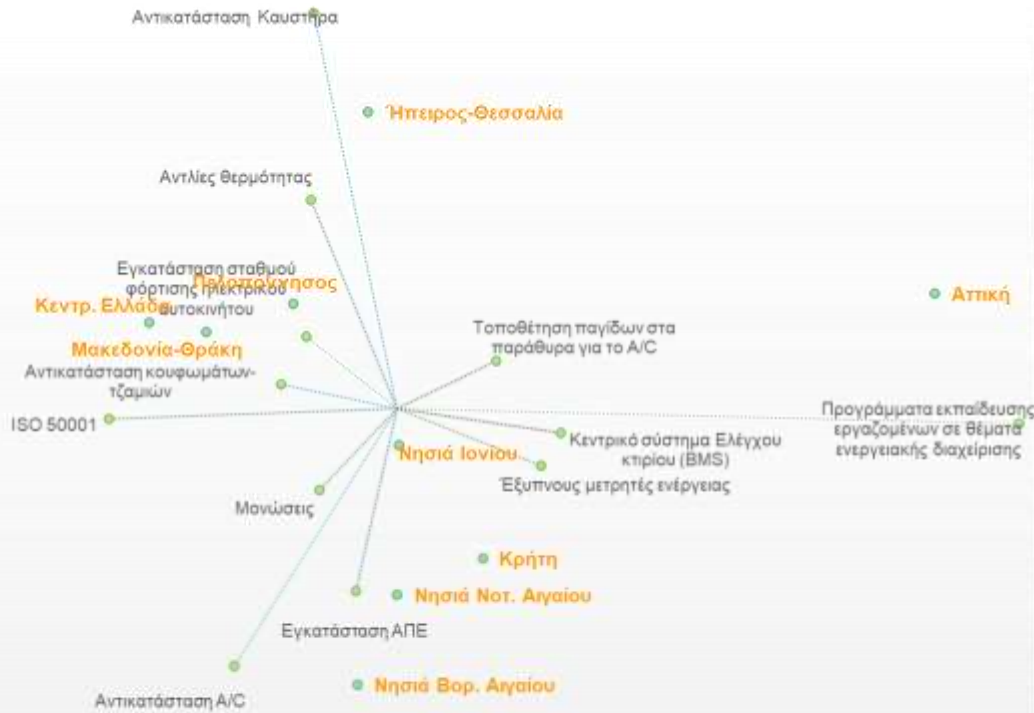


**61% του συνολικού**  
ξενοδοχειακού δυναμικού  
έχει επενδύσει σε δράσεις  
εξοικονόμησης ενέργειας  
την περίοδο 2015-2020





# Περιφερειακή ανάλυση για τις δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας



Στα ξενοδοχεία του Βορ. και Νοτ. Αιγαίου, καθώς και της Κρήτης οι κυρίαρχες δράσεις για την εξοικονόμηση ενέργειας είναι η εγκατάσταση ΑΠΕ και η αντικατάσταση των κλιματιστικών μηχανημάτων με πιο σύγχρονα.

Στα ξενοδοχεία της Ηπείρου-Θεσσαλίας και Πελοποννήσου το ενδιαφέρον στρέφεται προς την αντικατάσταση του κουστήρα και την εγκατάσταση αντλιών θερμότητας.



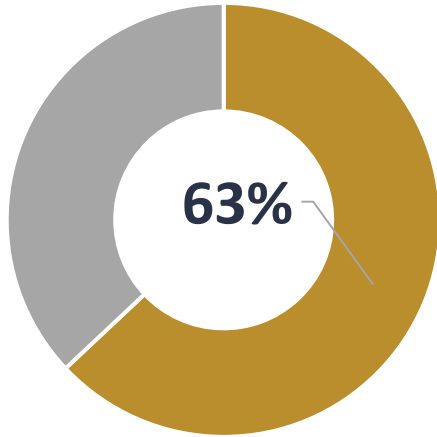
# Διαχείριση Υδάτινων Πόρων 2015 - 2019





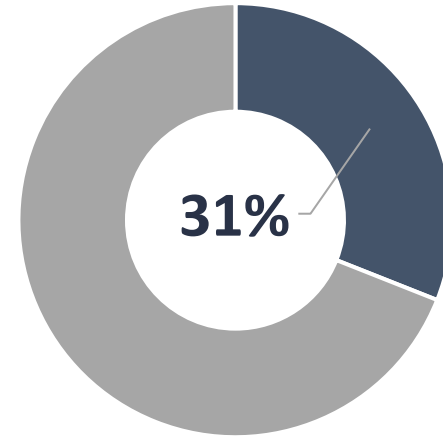
# Καταγραφή καταναλώσεων νερού και επενδύσεις στα ξενοδοχεία της Επικράτειας την περίοδο 2015-2019

## Καταγραφή Καταναλώσεων νερού



των ξενοδοχείων  
καταγράφει την  
κατανάλωση νερού

## Επενδύσεις σε δράσεις εξοικονόμησης νερού

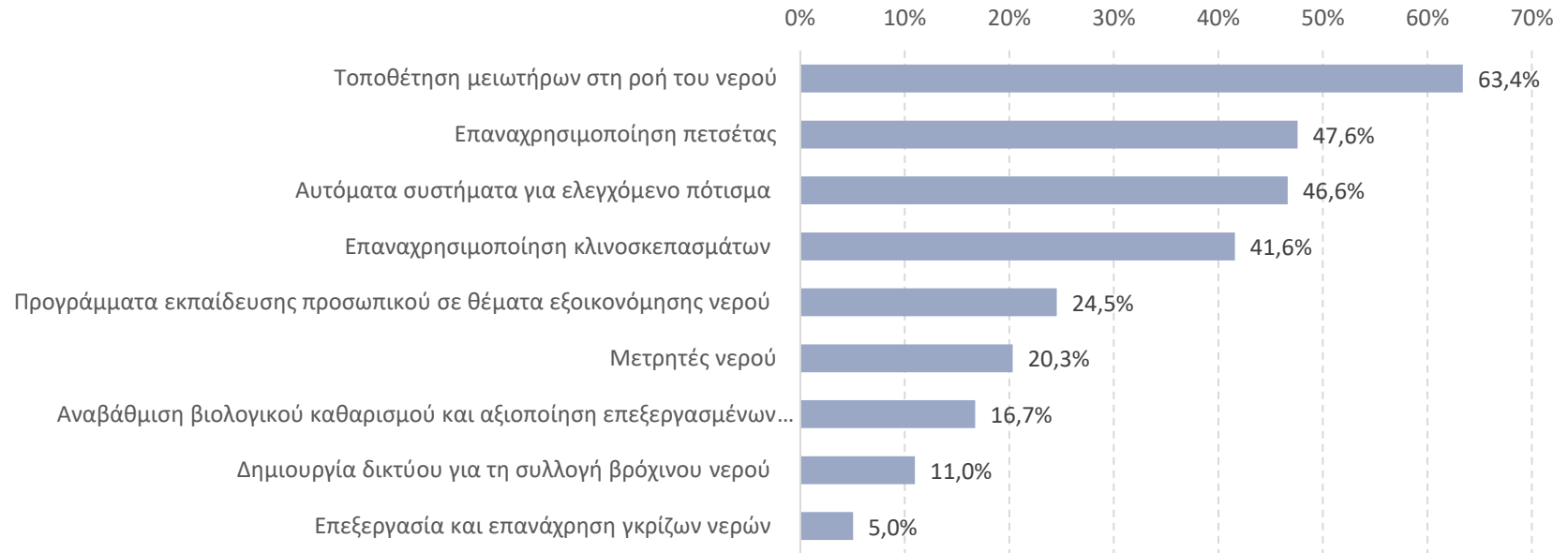


των ξενοδοχείων έχει  
επενδύσει σε δράσεις  
εξοικονόμησης νερού



# Δράσεις εξοικονόμησης νερού στα ξενοδοχεία της Επικράτειας την περίοδο 2015-2019

Συνολικά στην Επικράτεια, από τα ξενοδοχεία που είχαν επενδύσει σε δράσεις εξοικονόμησης νερού την περίοδο 2015-2019, είχαν στραφεί προς:



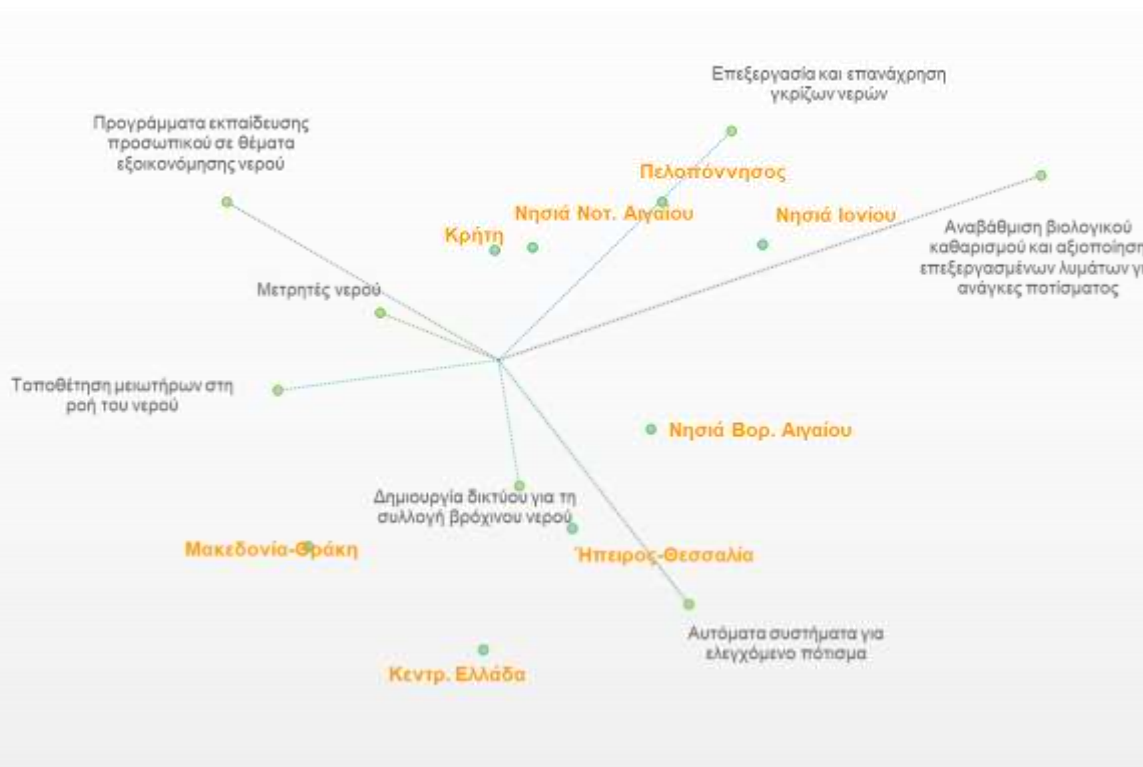
# Επιθυμητές νέες επενδύσεις σε δράσεις εξοικονόμησης νερού την περίοδο 2015-2019







# Περιφερειακή ανάλυση για τις δράσεις εξοικονόμησης υδάτινων πόρων



Στα ξενοδοχεία της Κρήτης, του Ν. Αιγαίου, της Πελοποννήσου και των Ιονίων Νησιών οι επιθυμητές δράσεις για την εξοικονόμηση νερού αφορούν στην επεξεργασία και επανάχρηση γκριζων νερών, στην αναβάθμιση του βιολογικού καθαρισμού και την αξιοποίηση των επεξεργασμένων λυμάτων για άρδευση και στην εκπαίδευση του προσωπικού.

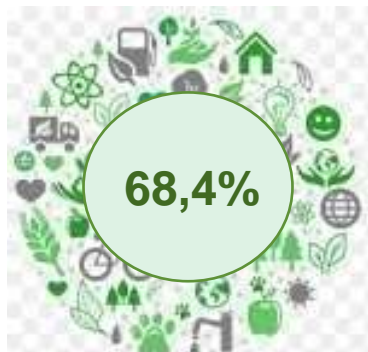
Στα ξενοδοχεία της Ηπείρου-Θεσσαλίας, της Μακεδονίας-Θράκης και της Κεντρ. Ελλάδας το ενδιαφέρον στρέφεται προς τη δημιουργία δικτύου συλλογής βρόχινου νερού και σε αυτοματοποιημένα συστήματα ελεγχόμενης άρδευσης.



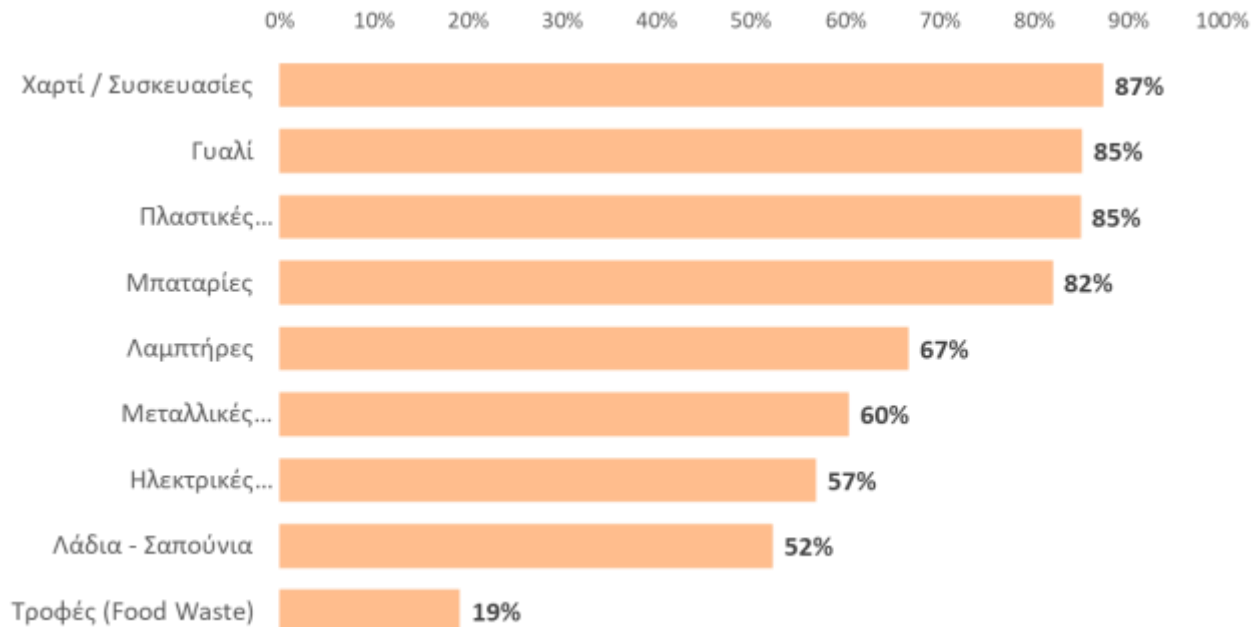
# Διαχείριση Αποβλήτων 2015 - 2019



# Ανακύκλωση και Δημοφιλέστερες δράσεις ανακύκλωσης των ξενοδοχείων 2015 - 2019



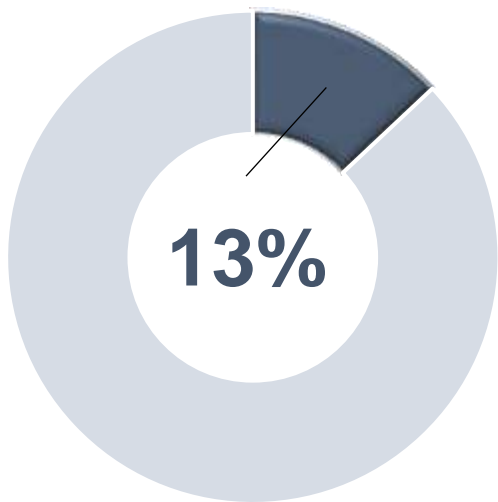
των ξενοδοχείων  
ανακυκλώνει



Οι δημοφιλέστερες δράσεις ανακύκλωσης αφορούν σε χαρτί, γυαλί, και πλαστικό.

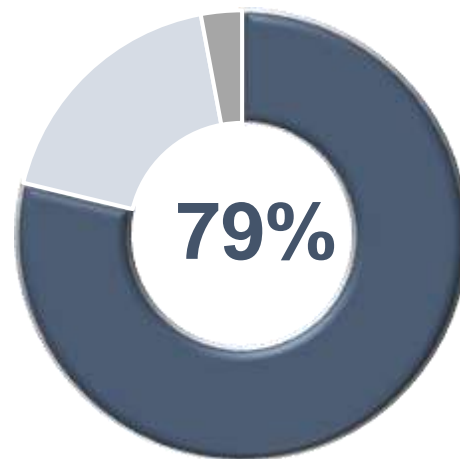


# Πιστοποιήσεις και εμπόδια για υλοποίηση επενδύσεων αιιφορίας 2015 - 2019



των ξενοδοχείων διαθέτουν  
κάποια πιστοποίηση σχετικά με  
Περιβάλλον – Ενέργεια –  
Αειφορία

Ενδιαφέρον για απόκτηση  
πιστοποίησης σχετικά με  
Περιβάλλον – Ενέργεια – Αειφορία  
(από τα ξενοδοχεία που δεν διαθέτουν  
πιστοποίηση)





# Η αιτιολογία των ελληνικών ξενοδοχείων πανελλαδικά με μια ματιά 2022

**3 στους 4**

ιδιοκτήτες  
ξενοδοχείων  
θεωρούν την  
υιοθέτηση  
πρακτικών  
βιωσιμότητας ως  
το κλειδί για το  
μέλλον της  
επιχείρησής τους

**1**

**79%**

των ξενοδόχων  
εκδηλώνουν  
ενδιαφέρον για  
την απόκτηση  
πιστοποίησης  
βιωσιμότητας

**2**

Μόνο  
**41%**

των ερωτηθέντων  
θεωρούν ότι το  
επίπεδο γνώσεών  
τους σχετικά με τις  
πρακτικές  
βιωσιμότητας είναι  
ικανοποιητικό

**3**

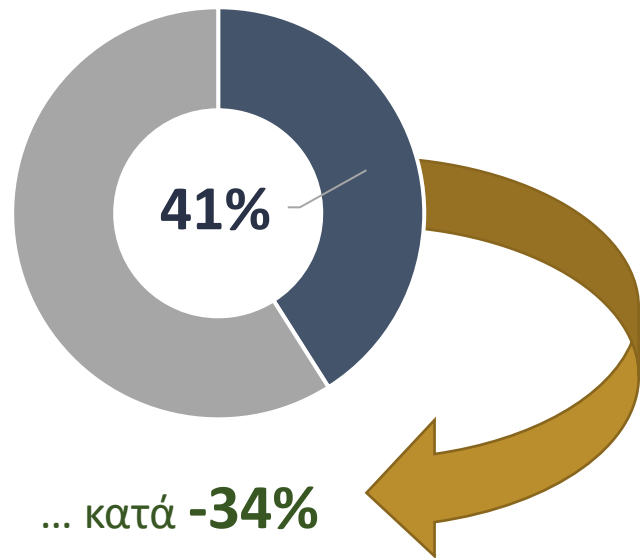


## Εφαρμογή μεθόδων μέτρησης των εκπομπών CO<sub>2</sub> και άλλων αερίων θερμοκηπίου του ξενοδοχείου – Άνοιξη 2022

Το **11%** των ελληνικών ξενοδοχείων εφαρμόζει μεθόδους μέτρησης των εκπομπών άνθρακα.



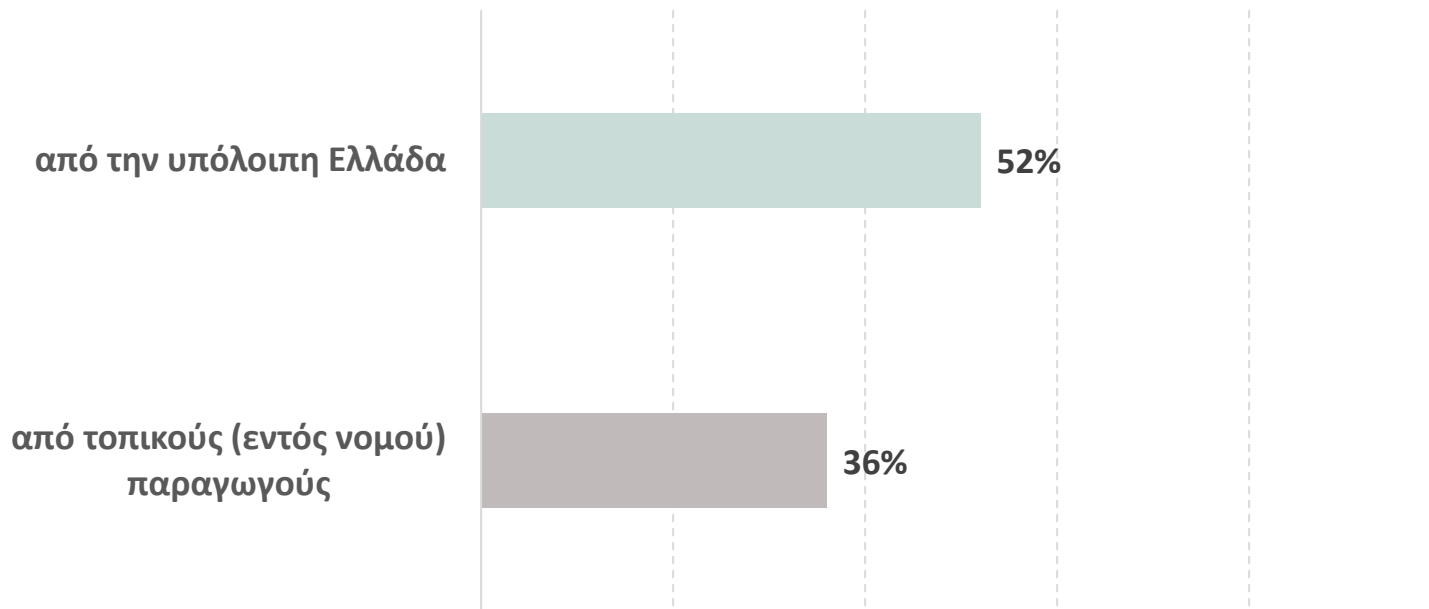
Το **41%** των ελληνικών ξενοδοχείων θέτει στόχο μείωσης των εκπομπών άνθρακα ...





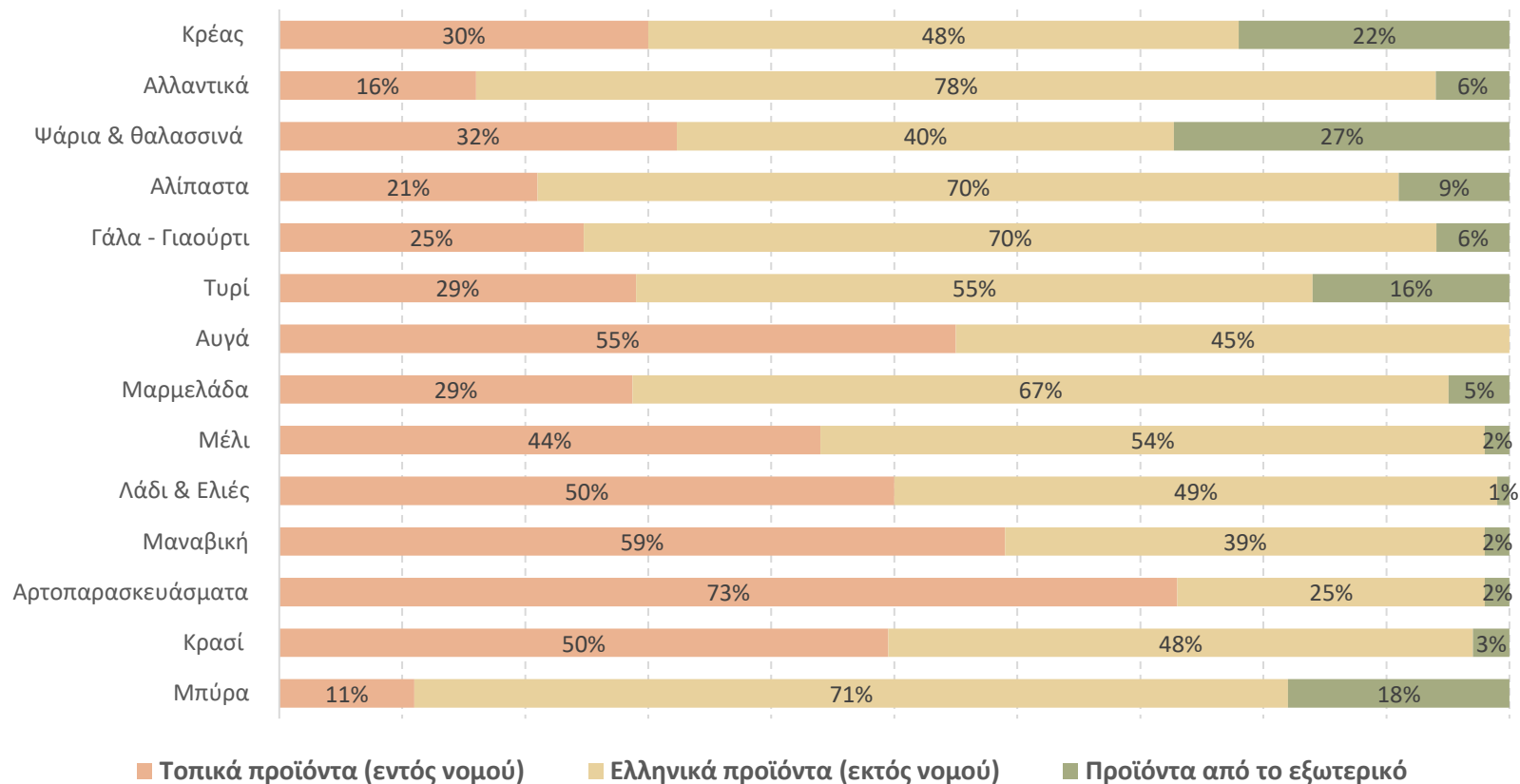
## Κοινωνική διάσταση της βιωσιμότητας στον ξενοδοχειακό κλάδο

Η δαπάνη για την προμήθεια τροφίμων και ποτών ως % του  
συνολικού κόστους σχετικών αγορών





# Μέση κατανομή προμηθειών ξενοδοχείου ανά προϊόν και προέλευση



■ Τοπικά προϊόντα (εντός νομού)

■ Ελληνικά προϊόντα (εκτός νομού)

■ Προϊόντα από το εξωτερικό



# Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη και Αλλαγή Μοντέλου Παραγωγής

Προϋπόθεση για την  
προώθηση της βιώσιμης  
τουριστικής ανάπτυξης, της  
ευημερίας των κοινωνιών,  
της επάρκειας των  
παραγωγικών πόρων είναι  
απαραίτητο να αλλάξει το  
οικονομικό μοντέλο  
παραγωγής.



## ΓΡΑΜΜΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ



ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΑΠΟ ΠΕΠΕΡΑΣΜΕΝΕΣ ΠΗΓΕΣ

## Μετάβαση από τη Γραμμική Οικονομία στην Κυκλική Οικονομία

Πρέπει να εγκαταλειφθεί το μοντέλο της γραμμικής οικονομίας που χρησιμοποιεί και εξαντλεί τους πλουτοπαραγωγικούς πόρους και αποβάλλει αλόγιστα τα απόβλητα ρυπαίνοντας το περιβάλλον και υποβαθμίζοντας την ποιότητα της ζωής.





## Μετάβαση από τη Γραμμική Οικονομία στην Κυκλική Οικονομία

Πρέπει να υιοθετηθεί το μοντέλο της κυκλικής οικονομίας που αποσκοπεί στην εξάλειψη των αποβλήτων και τη συνεχή χρήση των πόρων.

Δημιουργείται έτσι ένα κλειστό σύστημα που ελαχιστοποιεί τις εισροές πόρων και τη δημιουργία αποβλήτων, ρύπανσης και εκπομπών άνθρακα



# Κυκλική Οικονομία

Η κυκλική ανάπτυξη είναι ένα νέο μοντέλο οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής παραγωγής και κατανάλωσης που στοχεύει στην οικοδόμηση μιας βιώσιμης κοινωνίας, με εξοικονόμηση φυσικών πόρων, αύξηση του κύκλου ζωής τους και ελαχιστοποίηση των παραγόμενων αποβλήτων.

Η κυκλική οικονομία περιγράφεται ως ένα σύστημα συνδυασμού της οικονομικής ανάπτυξης με τη διατήρηση των πόρων σύμφωνα με την «**αρχή των 3R**»  
**Reduce, Reuse, Recycle.**

